

24-03-033

NY VERDEN kampen for åndelig og moralsk opprustning

VEIEN TIL FRED

Toppmøtet i Reykjavik ga ikke den avspenning mange håpet på. Et annet toppmøte har nettopp funnet sted i Assisi i Italia, med Paven som vert. Det fikk mindre publisitet, men kan vise seg å få større konsekvenser.

For første gang i historien var lederne for verdens store religioner samlet for å be for fred. Til sammen representerte de 3,2 milliarder troende.

"Det finnes en annen fredsdimensjon enn forhandlinger og politiske kompromisser," sa Paven i åpningstalen. Denne dimensjonen består i noe så livsnært som å forandre sinnelag, å gå veien fra hat til forsoning, fra likegyldighet til ansvar, fra kravmentalitet til solidaritet og deling. Det er en dimensjon som ikke er reservert for topp-politikere.

Forandringen begynner når vi erkjenner hvor vi har sviktet. Menneskelig kløkt har ikke greid å løse problemene, hverken på det personlige, samfunnsmessige eller internasjonale plan. Fredsdimensjonen Paven snakket om, innbefatter troen på at det finnes en skaper som kan vise oss en vei ut av blindgaten vi er kommet inn i.

Kommunistene kom ikke til Assisi. De hylder ingen Gud, men erkjenner i økende grad at menneskers innstilling må forandres. Kampanjene mot alkoholisme, korrupsjon og skoft tyder på det. I mai skrev en prisbelønnet forfatter i ett av Moskvas litterære tidsskrift: "Hvem har blåst ut vår samvittighets lampe og skjøvet den ned i en mørk avgrunn hvor vi famler omkring for å finne et lys som kan vise veien videre?"

I dette nummeret av "Ny Verden" utfordrer en av den katolske kirkens betydeligste ledere til en ny dialog mellom den kommunistiske og den ikke-kommunistiske verden. Han tror at den kan bære frukt.

JAPAN: MER HENSYN TIL VERDEN

I forbindelse med feiringen av Caux's 40-års jubileum i sommer, mottok man følgende hilsen fra Japans statsminister, Nakasone:

De siste 40 årene har bragt monumentale forandringer i verden, og ikke minst i Japan. I alle disse årene har MRA-sentret i Caux stått for forsoning og håp.

Selv husker jeg meget godt mitt besøk i Caux i 1950. På den tid var MRA behjelpelig med å føre Japan tilbake til den internasjonale folkefamilien. I det følgende tiår spilte MRA en viktig rolle i Japans gjenoppbygging. Folk ble hjulpet til å akseptere nødvendigheten av klare moralnormer som grunnlag for et fungerende demokrati.

I dag står vi overfor nye utfordringer. Japan blir mer og mer en del av det globale samfunnet. Min faste overbevisning er at vi japanere i tenkning og handling må lære å ta mer hensyn til verden. Min regjering og jeg anstrenger oss for å fremme dette. Om det skal skje, må vi samtidig bygge på de beste av våre egne tradisjonelle verdier, hvilket MRA stimulerer til.

Vi verdsetter MRAs bidrag til sterkere samarbeid mellom folkene basert på moralske og åndelige prinsipper. Jeg håper oppriktig og forventer at den livskraftige forsonings-ånden fra Caux skal nå ut til alle verdenshjørner, slik at konflikter, fattigdom og fortvilelse kan fjernes fra vår jord.

Yashiro Nakasone

REVVEN "HVEM NARRES"

Stovner Amfi 13. 14. 15. november

Tel.best. 10 77 10 (9-15)

SPONTANE MØTER I CAUX

Hortens-avisen "Gjengangeren" spør i et helsides oppslag om det er nødvendig å reise til Caux for å finne ut at det er det gode som bør herske i verden.

"Selvsagt behøver man ikke det," konkluderer journalisten. "Mennesker lever etter Bergprekenen og ordene som er utledet derfra - ærlighet, renhet, uselvskhet, kjærlighet - uten noengang å ha hørt om Caux eller Moralsk Opprustning. Men det er en spesiell atmosfære i Caux. MRA's arbeid er kort og godt å påvirke utviklingen i verden ved å forandre mennesker og deres motiver og derved bidra til et mer rettferdig samfunn." De to historiene som gjengis nedenfor er eksempler fra i sommer.

Britisk politimann og fargete immigranter

En engelsk politimann møttes over midt-dagsbordet i Caux med en gruppe vestindere, nå britiske statsborgere. "Måltidet var stormfullt til å begynne med," fortalte han under et møte neste dag.

"Egentlig kom jeg til konferansen som observatør og ikke som deltaker," tilføyet den tidligere sjefen for en politiskole. "Men teaterstykket forleden kveld, hvor disse unge vestinderne fra Londen spilte, overrumplet meg. Jeg har aldri før hatt med svarte briter å gjøre utenom arbeidstiden, og da alltid med en form for sammenstøt som resultat. Jeg har til og med utgitt en lærebok i hvordan en behandler svarte demonstranter."

Tre muligheter

Dagen etter skuespillet hadde han så sittet sammen med guttene ved bordet. "Plutselig var det som ansiktene deres kom ut av fokus, og jeg så mine egne barns ansikter foran meg," fortalte han.

"Vi har tre muligheter i Storbritannia: Enten sender vi alle farvete tilbake til sine hjemland, eller vi sender alle hvite dit deres forfedre kom fra - eller også blir vi én nasjon under ett flagg. I så fall er jeg villig til å akseptere en svart statsminister."

Spontant tok de unge vestinderne ordet etter ham. "Når en politimann - som personifiserer alt det jeg hater mest - sier noe slikt, da har det stor vekt," sa den ene. Den andre føyet til: "Hvis det bare hadde vært flere slike mennesker til."

Falklandskrigens og forsoning

Professor i jus ved universitetet i Buenos Aires, Richardo Maztegui, hadde fått flere invitasjoner til Caux de siste tre årene. Men han hadde avslått hver gang fordi han ikke ønsket å bo under samme tak med briter og amerikanere.

I år kom han. Men kort etter ankomsten sammenkalte han alle argentinerne i Caux til et møte for å drøfte "den rette linjen å ta" i konferansen. Konklusjonen de ble enige om, var overraskende for ham selv og andre. "Vi mener stadig at vårt krav på Malvinene er bedre begrunnet enn andre lands," erklærte Maztegui i et senere møte for hele konferansen. "Men vi er klar over at krigen var et politisk og militært feilgrep, og fremfor alt et moralsk nederlag for Argentina. Jeg vil gjerne be om tilgivelse for mitt hat mot englendirne og amerikanere." Deretter ba han de øvrige konferansedeltakerne om hjelp til å få i stand en ekte dialog mellom argentinerne og briter, som en begynnelse til forsoning.

James Hore-Ruthven fra London svarte: "Vi briter hadde ingen anelse om argentinerne tanker og følelser før Falklandskrigens. Kanskje vi har vennet oss til å være en dominerende verdensmakt og derfor har vanskelig for å sette oss inn i andres følelser." Hore-Ruthven sa at han beklaget krigen, men fremfor alt at britene ikke hadde tillatt de argentinske krigsofrenes pårørende å holde en minnehøytid på Falklandsøyene. "Selv om dette strengt tatt var å overholde fredsavtalen, lot vi derved sjansen gå fra oss til å vise stor-sinn, noe som kunne ha bidratt til forsoning."

EN OPPGAVE FOR VÅR TID

Kardinal Franz König taler i Caux

"Han forutsa hvordan den kalde krigen ville utvikle seg, advarte om at muren i Berlin ville bli bygget, forutså det ungarske opprøret og Dubceks fall i Tsjekkoslovakia. Han la grunnen for kardinal Mindszentys befrielse fra eksil i den amerikanske ambassaden i Budapest og var en styrende hånd i hundrevis av mindre begivenheter."

Slik beskrives kardinal König i boken "Pontiff" (Paven) som nylig kom ut på Grenada-forlaget i London. Forfatterne kaller König en intellektuell gigant og tilskriver ham "en forbausende kampanje" for å få den nåværende pave valgt. "Han er en sjelden blanding av en lærd mann som er dypt from og samtidig en skarp politiker," fortsetter de. "Inntil nylig ledet han Vatikanets sekretariat for ikke-troende." Nedenfor gjengis utdrag av en tale kardinalen holdt i Caux i sommer:

Ånden fra Caux

Direkte eller indirekte er det et problem som påvirker mange av dagens konflikter, og innebærer en øyeblikkelig trusel mot alt liv på jorden. Jeg sikter til spenningen mellom Øst og Vest, hvor det har vært lite framgang de siste årene. Dette er en av de store utfordringene for den nåværende generasjon i de neste tiår. Kunne ikke Caux og den ånden som stråler ut herfra, gi et avgjørende bidrag til løsninger?

Som erkebiskop i Wien har jeg ofte hatt anledning til å komme i kontakt med folk som lever og arbeider i land med kommunistiske styrrer. Jeg vet at det ikke er lett å utvikle en dialog med folk som har vokst opp i et system hvor ord som sannhet og ondt og godt ofte har en annen betydning.

Jeg tror at en av Frank Buchmans erkjennelser på dette området vil vise seg å være riktig: At folk både i Øst og Vest trenger motet til å se dypt inn i seg selv og oppdage den samvittighet som Skaperen har nedlagt der - med andre ord kilden til ånd og sannhet. Det ser selvsagt ut til å være en lang vei fra dette grunnleggende og meget personlige skritt til løsningen av dagens problemer.

Men i løpet av førti år har Moralsk Opprustning samlet et rikt forråd av erfaringer på dette området. Mennesker

Kardinal Franz König

fra høyst forskjellige kulturer er blitt beveget til å ta seg selv opp til kritisk vurdering. I denne bygningen møter vi folk som ikke bare representerer en spesiell tro, men forskjellige oppfatninger og livsfilosofier. Er det ikke nå en videre oppgave for Moralsk Opprustning å få i gang en felles tenkeprosess som kan starte en dialog mellom Øst og Vest, til tross for forskjellene i tenkemåte? Også blant folk i Øst er det en lengsel etter selv å påvirke det som skjer og ikke bare følge et kollektivt byråkrati eller massemediene.

Den organiserte materialismen i kommunistverdenen skiller seg på enkelte måter knapt fra den uorganiserte materialismen i den ikke-kommunistiske verden. Det mest verdifulle vi har i de demokratiske land, er friheten til å velge i åndelige og materielle spørsmål.

For et slikt møte med folk fra Øst trenger vi en visjon rotfestet i den kristne tro, respekt for vår neste og dessuten en god porsjon realisme. Vi må tro på at disse menneskene har styrke nok i seg selv til å oppdage hvordan de kan forandre sin måte å tenke og leve på. Samtidig må vi på vår side gjenoppdage den sannhet i evangeliet som kan forandre våre liv dypt og varig.

Jeg er en overbevist talsmann for dialog. Det er neppe mulig å bygge opp et

forhold til noen som står oss fjernt, hvis vi ikke som en begynnelse kan tenke oss å snakke med vedkommende. I denne nye perioden med økumeniske tiltak, som for oss katolikker begynte med det andre Vatikankonsil og som nå føres videre av pave Johannes Paul II, forsøker jeg å tenke utover de strukturene vi kjenner i dag.

Den slags ansvarlighet - å rekke hånden ut til ethvert menneske, uansett hvilken religion eller kultur det tilhører - blir praktisert i dag av Moralsk Opprustning overfor hele menneskeheten.

Jeg ser i Moralsk Opprustning en idé som forener, en kraft som arbeider på et ideologisk plan og kan utfordre mennesker til forandring ved å vise dem en ny moralsk og åndelig dimensjon som står over de forskjellige systemer.

Jeg er meget overbevist om det konstruktivt almengyldige i den type møte mellom mennesker som her finner sted. Siden slutten av den annen verdenskrig har Caux bragt sammen folk med forskjellig hudfarge, politisk innstilling, eller klassetilhørighet, ofte fra konfliktområder som truet verdensfreden. Midt i en verden hvor frontene ble hardere og spenningene større, vokste her forsoningens og fredens ideer seg sterkere. Igjen og igjen har det skjedd et gjennombrudd. Jeg er overbevist om at Guds ånd er i arbeid her. I dag finnes det mange konflikter der en enkel, uoffisiell dialog har større muligheter enn enhver offisiell megling.

I mange krisesituasjoner i dag mangler håpets perspektiv. Et slikt håp kan bare vokse ut av en atmosfære av tillit, og denne blir bare mulig ved gjensidig respekt og viljen til å be om tilgivelse og å tilgi. I familien har vi en enkel fredsskapende setning: Jeg er lei for det, kan du tilgi meg. Dette er ikke en gal form for ydmykhet. Det skaper snarere mer respekt. En lignende holdning kan åpne nye dører i rasekonflikter eller politiske og økonomiske motsetninger. Ikke bare den person som har begått uretten, men også den det har gått ut over, kan ta det første skritt.

Spenningen mellom Øst og Vest med sine omfattende forgreninger skulle være en spesiell utfordring for Caux. Med sine

utprøvde prinsipper kan Caux gå løs på en oppgave som er så vanskelig og så viktig for hele menneskeheten. Moralnørmene absolutt ærlighet, renhet, uselviskhet og kjærlighet - som stadig fremheves av Moralsk Opprustning - er en del av menneskehetens åndelige arv og kan aksepteres av alle.

Det kan ikke bli snakk om rivalisering eller konkurranse siden Moralsk Opprustning ikke er en kirke eller har medlemskap. For den som søker, vises det en gjennomgang til tro og religiøs praksis. For alle de som allerede befinner seg på troens vei, tilbys en mer dynamisk forståelse av den Hellige Ånd.

I de aller første bøkene i den hellige skrift heter det at Gud taler til alle som har et åpent hjerte: Tal Herre, din tjener hører, sier profeten. Dette er den store sjanse for alle, enten de bor på den ene eller andre siden av Ural, Himalaia, Alpene eller Rocky Mountains.

Vi må ikke la oss beherske av pessimisme og smålighet, men av den tro at jeg kan gjøre alt i Ham som gjør meg sterk: Be og du skal få, bank på og det vil bli lukket opp for deg. Jo mer tillit vi har, desto større vil den gaven være som vi kan komme til å motta.

Men det er ikke bare konflikten mellom Øst og Vest som trenger vår oppmerksomhet i fremtiden. Det er flere oppgaver av lignende slag. La meg få referere til noe jeg har nevnt en gang før i denne kretsen. Jeg snakket om muligheten for å formulere en verdensplan og sette den ut i livet fra dette hus. En slik plan skulle ha som mål å sikre Guds skaperverk for kommende generasjoner. På bakgrunn av begivenhetene i Tsjernobyl, den siste utvikling i genetisk forskning og kriser overalt i mellom-menneskelige forhold og i familien, er dette tema like relevant og presserende som noen gang.

Åndelig og moralsk opprustning må gå hånd i hånd med behandlingen av slike spørsmål. Det dreier seg om den økonomiske og sosiale siden av menneskehetens utvikling. Det er her den grunnleggende dialogen begynner, ikke bare mennesker imellom, men mellom mennesket og dets skaper.

MORAL UTEN PEKEFINGER

Revyen "Hvem Narres", laget og fremført av ungdom fra hele Norden, ble vist i Kristiansand 14. oktober. "Moral uten pekefinger" var "Fædrelandsvennens" forhåndsbeskrivelse. Dagen etter forestillingen skrev avisen: "De oppfordret et fullsatt Kristiansand Teater (for første gang siden Dizzie Tunes i sommer?) gjennom sine sanger og sketsjer til å hyle ut sine drømmer, stå for egne meninger, men samtidig huske at andre mennesker trenger nettopp deres hjelp. I går var det gøy å være i Kristiansand Teater."

Grimstad Adressetidende skrev etter forestillingen på Kulturhuset i byen: "Hvem Narres er en annerledes revy. Musikken står svært sentralt, den spenner fra hardrock til rolige saksofonsoloer. Det hele er godt gjennomført. Revyen bør bli godt mottatt i de nordiske land."

På FN-dagen så 500 elever ved Valler videregående skole i Bærum revyen. "Kontakten med elevene var god fra første øyeblikk," skrev rektor Victor Hellern i et anbefalingsbrev etter forestillingen. "Det er viktig i dag at elever møter ungdom som har tro på at vi har en fremtid. .. Revyen lykkes i høy grad i det å sette spørsmålstegn ved vår livsform og på den måten vekke til ettertanke."

Revyen er direkte i tråd med skolens målsetting slik den er uttrykt i læreplanen for den videregående skolen: "Skolens virksomhet må være basert på vurderinger om det er tendenser i tiden som skolen bør være med å styrke, og om det er tendenser i tiden som skolen bør hjelpe til med å motvirke." Til dette vil revyen Hvem narres' være en god hjelp."

Skoleforestillinger er hittil blitt gitt ved fem videregående skoler. I flere av dem fikk revydelakerne anledning til å gå inn i klassene etterpå for å diskutere med elevene. Samtalene tydet på at revyen er en innfallsport til søken og nytenkning. Etter forestillingene i Vennesla samfunns- og Ski Rådhus teater var det diskusjonsmøter med medlemmer av ungdomsklubber.

I Oslo og Kristiansand var det ca. 20 programmer på nærradio, hvor sanger fra

revyen ble spilt og deltakerne intervjuet. Forestillingen i Oslo Konserthus lille sal 26. oktober var utsolgt. Til den kom også gjester fra de andre nordiske land.

AUSTRALIA

Bill Hayden, Australias utenriksminister, inviterte nylig til filmen "Av kjærlighet til morgendagen" i hovedstaden Canberra. Blant de 250 gjestene var 26 lands ambasadører.

Filmen handler om Irène Laure, en fransk politiker som etter et besøk i Caux radikalt forandret sin holdning til tyskerne og ble en pioner for fransk-tysk samarbeid.

En av de øst-europeiske ambassadørene som var til stede, sa etter forestillingen: "Vi må se fremover. Irène Laure hadde både fortiden og fremtiden i sikte."

SVERIGE

Alec Smiths bok "Nå kaller jeg ham bror" kom ut på svensk i oktober. Smith, som er feltprest i Zimbabwe's hær, ble intervjuet i "Dagens Nyheter", "Aftonbladet" og svensk fjernsyn. Han talte også i Sveriges utenrikspolitiske institutt og i studentenes utenrikspolitiske foreninger ved universitetene i både Stockholm og Uppsala. "Når du lytter til ham, kan du tro på at selv beinharde holdninger kan forandres," sa en studentleder.

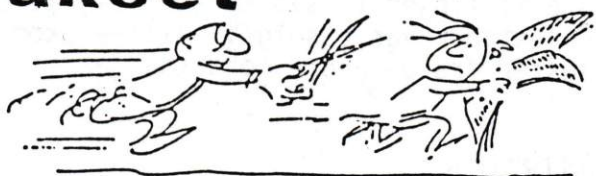
Smiths bok er nå utgitt på fem nordiske språk.

SVEITS

25 ledere fra betydningsfulle bedrifter i Japan, USA og Europa deltok i en rundebordskonferanse i Caux i sommer, om handelskonfliktene mellom Japan og Vesten. I en felles erklæring pekte de på at den skjeve handelsbalansen mellom nasjonene kan få farlige konsekvenser, og forpliktet seg til å feie for egen dør heller enn å fordømme andre.

En av deltakerne, Ryuzaburo Kaku, generaldirektør i det verdenskjente firmaet Canon Inc., sa i et foredrag: "Fra 1868 til i dag har Japan arbeidet for sin egen velstand. Hvis vi fortsetter slik, undergraves vår egen eksistens. Hele menneskehetens beste må bli vår nasjonale målsetting."

sakset

Hvilket signal ønsket så den nye sjef skulle lyde? Behovet var et stoff som søkte dypt. En forestilling som kan gi tro og håp.

Den unge kvinnen Ki (i "Kolbes reise") er nettopp en fortelling om menneskets ansvar. Hennes reise mot katastrofen og befrielsen blir en ferd som bringer oss ansikt til ansikt med oss selv og vår egen forvandling.

En gang trodde vi vel at vi kunne fjerne ondskaper med systemer. Den dagen alle ble mette, skulle alle bli snille. Så mistet vi troen på systemene, ideologiene og ble stille. Vi sluttet med å vende lyset mot oss selv, og dermed sluttet vi å tro på oss selv. I denne verden er det så mennesket Ki kommer vandrende og gir oss et håp midt i forvirringen, skrikene og den apatiske luksus.

Kjetil Bang-Hansen, Nationalteatrets nye sjef, i en innføring til skuespillet "Kolbes reise."

Ut fra sine sproglige røtter betyr ordet likegyldighet mangel på vilje, evne, trang til eller mulighet for å skjelne mellom godt og ondt, glede og sorg, venn og fiende, dag og natt. Innenfor teologien ville en kalle fenomenet for kaos. Forut for skapelsen var det kaos. ..

Den bibelske overlevering forteller oss at Gud velger å være tilstede i historien og være opptatt av dens mål. Han vil at mennesket også skal treffe valg. ..

Jobs kvaler skriver seg ikke fra hans frykt for at Gud kanskje kunne vise seg å være urettferdig, men fra frykten for at Han kunne være likegyldig. Å bli oversett av Gud er verre enn å bli straffet av ham - verre enn å bli urettmessig straffet, til og med.

Den person som er likegyldig, blir i like høy grad ødelagt av det som den person likegyldigheten manifesteres overfor. Den mann eller kvinne som er likegyldig, har mistet kontakten både med sin egen indre verden og med den verden som omgir dem. Ingenting eksisterer for dem. Selv tiden har sluttet med å bevege seg for dem. De når ikke noen og kan heller ikke nås av noen.

Elie Wiesel, Aftenposten 15.10.86

Epoken etter Bresjnev har satt i fokus hva ledende sovjet-skribenter kaller en åndelig krise i sovjet-samfunnet. Vasily Bykov, Viktor Astafjev og Chingiz Aytmatov, de mest populære sovjet-skribenter i dag, ser religionens ødeleggelse som krisens årsak, og religiøs fornyelse som eneste utvei.

Dagens Sovjet-ledere står ubeslutsomme. Pravda, Izvestia og Kommunist, partiets ideologiske hovedorgan, har møtt oppfordringene til religiøs fornyelse med taushet.

Boris Rumer, Christian Science Monitor, 19.10.86.

- Moralen er altså fortsatt et incitament i litteraturen?

- Selvfølgelig. Og det burde man være særlig klar over i Norge, hvor moralspørsmål har hatt slik gjennomslagskraft. Ja, jeg tenker ikke på seksualmoral, men på en menneskelig moral, på skillet mellom det onde og det gode. Det vi eksempelvis nettopp finner så klart - og kunstnerisk sterkt - uttrykt i Olav Duuns sentrale arbeider. Vi må i det hele komme bort fra tendensene til å relativisere, men erkjenne at det onde er noe som eksisterer og som det er vår oppgave å kjempe mot.

Siegfried Lenz i Aftenposten 4. 10 86

Vi har alle det samme ansvar for å kjempe mot de kreftene som ødelegger og truer (skaperverket). I den kampen har ikke kristne noe fortrinn. Det vi har som kristne, er et evangelium som frigjør ..

Professor Berge Furre, tidl. leder for Sos. Venstreparti, Vårt Land 23.5.86.

NY VERDEN vil fremme en kristen revolusjon, som forandrer både menneskers holdninger og samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og Guds ledelse.

Utgiver: Moralsk Opprustning, Postboks 3018 — Elisenberg, 0207 Oslo 2.

Tlf. 44 64 78. Postgiro 5 12 57 94. Bankgiro 6030.05.08831.

Ansvarlig: Jens J. Wilhelmsen.